

Prædiken til 3. søndag i advent

Matt. 11, 2-10

Odas køkken var et fristed i de år, hvor hun sammen med sin mand, Jørgen, udgjorde lederparret i Brande Fritidsklub. I disse på mange måde ydmyge lokaler tilbragte jeg mange timer flere dage om ugen, fra mit 14.-18. år. Oda havde den evne, der kendetegner levende mennesker, som er optaget af og elsker deres arbejde og de mennesker, de omgås. Hun *så* os unge mennesker - hun *kiggede* ikke på os. "Hvor er du god til at få ideer", sagde hun en aften, hvor vi som så ofte stod og talte sammen i køkkenet. Det må have betydet meget for mig, når jeg husker det efter disse mange år. Og det betyder meget for os mennesker, at vi er set og elsket som dem, vi er. Ja, det betyder *alt*.

Oda kendte også nogle andre sider af mig end min lyst til at virke. Hun vidste, jeg kunne blive sur og stædig, hvis noget ikke altid gik, som jeg gerne ville. At jeg kunne blive fornærmet og nærtagende, når vi unge mennesker og de voksne ellers godmodigt drillede hinanden. Alt dette så hun også. Det var bare ikke det, der afgjorde sagen. Det afgørende var, at jeg uden at skulle forklare og undskylde mig altid var velkommen i hendes køkken, netop også når jeg havde dummet mig og været urimelig over for andre.

Vi kender det udmærket, og vi ved det godt. Vi lever af hinandens nærvær og opmærksomhed. Der er derfor al mulig grund til at øve os i at *se* hinanden og ikke blot *kigge* på hinanden. Øve os mere i samtale og dialog i stedet for diskussioner og debatter. Øve os i at sætte os i den andens sted. Ikke for at forstå ham eller hende, for det mener jeg ikke, vi kan. Men øve os i at åbne os for, hvad den anden har på hjerte og forestille os, hvordan vi ville have det, hvordan vi ville tænke og reagere, hvis vi var i den andens situation. Øve os i at være medfølende og medlevende, at være med den anden, og det er rigeligt, det er alt nok.

For i nærværet, hvor vi ser og hører den anden og de andre, og hvor vi selv er set og hørt uden fordomme, der sker det forunderlige, at vi sættes fri. Fri til virketrang, fri til at møde os selv og hinanden. Fri til at møde livet, som det kommer til os.

Denne side af tilværelsen er ikke vor stærkeste side. Så går det bedre, når der skal fældes dom, ikke mindst fordomme. Med vores forudindtagethed holder vi os "de andre" fra livet - dem, vi oplever som fremmede, anderledes og besværlige og ikke lige så kloge som os selv. Men dermed holder vi

både dem og os selv ude fra et fællesskab og en samhørighed, der ellers kunne opstå. Vore fordomme kan være såvel mod danskere som mod udlændinge. Det kan være i form af mobning i skolen eller på arbejdspladsen. Det kan være over for kriminelle, eller når vi kalder vore medtrafikanter for idioter og det, der er værre. Det kan gælde mennesker med en anden hudfarve eller religion end vor egen. Fortsæt selv, rækken af eksempler er lang.

I debatten og diskussionen er vi tilbøjelige til at ville have ret og til at fælde dom over modparten og i nogle tilfælde kræve dem straffet, og om nødvendigt med en hård straf. Det kræver vi, der mener at vide bedre. Med denne holdning er vi fanget ind af vor egen egoisme, hvor vi holder på vort eget i et selvkredsende liv, som har den konsekvens, at vi lægger vort eget og andre menneskers liv øde. Noget, der kan virke som selvpfyldende negativ profeti.

Det er synd i almen menneskelig forstand, men også kristeligt set, for hvor det sker, er vi gået fejl af vores liv. Det er noget væsentlig andet end at gå med hinanden og blive delagtige med hinanden, hvilket ikke betyder, at vi skal være ens og enige med hinanden, og at der ikke skal være ansvar og konsekvens.

Men alt for ofte er vi fordomsfulde og rethaveriske overfor mennesker, der af en eller anden grund pirker til vores selvforståelse og fastlåste meninger, livsmønstre og holdninger. Ofte pirker disse mennesker også til nogle mørke og uforløste sider i os selv, og måske allermest rører de ved en undertrykt evne til medfølelse og medleven. Rører ved

den medfølelse, der kysser grimme og slime-de frøer og forvandler dem til smukke mennesker. Måske er det netop det, vi er så bange for, medfølelsens og kærlighedens forvandlende kraft, den kærlighed, der gør livet nyt. Den kærlighed, der skaber paradiset af ørke.

Adventstid er forventningstid, det er modningstid, det er tid for håb, det er den tid, hvor vi venter på, at det nye skal komme. Det er tiden, hvor lyset bliver født i mørket. Men adventstid er ikke blot tiden op mod Jesu fødsel, adventstid er hele året, hele livet, ja hvert øjeblik.

For bag vor hårde fremfærd og kræven vor ret, bag vor egoisme og selvgodhed, bag vor angst for mødet med næsten gemmer der sig en dyb længsel efter fortrøstning og forløsning. I dagens evangelietekst hører vi, at Johannes sidder i sit fængsel. Det gør han, fordi han har kritiseret kongens udsvævende og syndige liv. Mens han sidder der, begynder tvivlen at nage. Johannes har hørt om de undere, Jesus udfører, og tænker, om det kan være sandt. Derfor sender han bud med sine disciple og spørger Jesus; "Er du den, som kommer, eller skal vi vente en anden?" Johannes selv er ellers ikke typen, der kommer i tvivl. Han har været en hård revser af folket. Johannes forventer, at Guds rige er nær, og folket skal omvende sig fra deres overfladiske, selvgode og ugudelige liv, ellers bliver det værst for dem selv. De skal lade sig døbe "til syndernes forladelse", ellers vil de blive fældet som et goldt træ og kastet i ilden. Johannes vil rydde op med hård hånd, og han ønsker, at folket skal erkende, hvad der er i vejen med deres liv, så

de rette forudsætninger for omvendelse kan komme til stede. Johannes mente, som vi så ofte gør det, at hvis folket, de andre og anderledes, ikke retter ind, som vi ønsker, de skal gøre, hvis de ikke kan høre, så må de føle.

Jesus var og er også en dommer, men på en ganske anderledes måde, end Johannes var, og vi ofte er. Jesus venter ikke til de rette forudsætninger er til stede, at vi først skal blive så og så gode og så og så rigtige. Han ser vore fejl og mangler, han ser, vi lever i synd bortvendt fra ham og fra medmennesket. Men han elsker os, som vi er, og han ønsker, at vi skal elske ham og komme til ham, som vi er. Hvis Jesus havde været klubleder som Oda, og hvis han havde haft et køkken, så ville vi altid være velkommen der. Nu er det heldigvis sådan, at Jesus møder os og er med os i alle livets forhold. For han ønsker at sætte os amputerede mennesker fri; os mennesker, der ofte både er blinde og døve for livets tiltale; os, der på vor egen måde er lamme og spedalske som følge af mangel på medleven og engagement eller udstødelse. Jesus ønsker at føre os fra mørket til lyset, fra døden til livet. Jesus ønsker, at vort liv skal blomstre på ny, at vi kan møde hinanden og leve med hinanden i lyset af og i kraft af hans kærlighed. "Gå hen og fortæl Johannes, hvad I hører og ser: Blinde ser, og lamme går, spedalske bliver rene, og døve hører, og døde står op, og evangeliet forkyndes for fattige og salig er den, der ikke forarges på mig". Sådan svarer Jesus Johannes' disciple.

Jesus så sine medmennesker, som de var. Blandt mange andre så han også hende, vi

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

kender som den samaritanske kvinde, der møder Jesus ved Jakobs brønd. Hende, der havde haft mange mænd og levede udstødt. Han ser hende, da hun kommer for at hente vand midt i middagsheden. Han ved, hvordan hun lever, men han kender også hendes tørst efter ægte nærvær. Og han fortæller hende, at den, der drikker af brøndens vand, bliver tørstig igen, men den, som drikker af det vand, som han vil give, kommer aldrig til at tørste mere. Jesus ser os med alt, hvad det indebærer. Han ser vor livsglæde, og han ser vor surmulen, egoisme og trang til at lukke os om os selv og dømme og fordømme. Han ser, at vi er gået fejl af vort liv, han ser, vi lever i synd. Han ser, vi af samme grund allerede er dømt - men han bortdømmer os ikke. Det er det nye. Jesus lader alt det gode ske, alt det, der hører Guds rige til. Han helbreder først og spørger bagefter, uden at hans samtidige eller vi først skal lægge vort gamle liv bag os, uden at vi først skal gøre os fortjent til hans kærlighed og nåde. Guds rige er her allerede, lige her og *nu*. Her, hvor vi ser og hører hinanden uden forbehold. I dette *nu* har vi fællesskab med hinanden og med livets Herre.

Men det kan være hårdt for os mennesker at få livet foræret sådan ganske gratis, hvor vi blot skal tage imod, måske er det netop det sværeste: at alt er givet os på forhånd, eller som vi synger i salmen: ”Thi intet kan du tage, alt kan du få af Gud”. Det er næsten for godt til at være sandt. Næsten for godt til, at vi tør tro det. Men det forholder sig lige modsat; Det er godt, fordi det er sandt. Tænk er det virkelig så enkelt? Ja, så enkelt er det, hvilket ikke betyder, det er let eller

ukompliceret, hvad vi kender til fra vort eget liv. Og denne mangel på tro - for det er jo, hvad det er - viser vi bl.a. med vor forargelse, når ”retfærdigheden” ikke sker fyldest efter vor målestok. Og vi viser det med vor angst for det nye. For den kærlighed, som Jesus viser os, og som holder os fast på livet og på mødet med næsten, det er den kærlighed, der vender op og ned på vore forventninger til, hvad livet er og kan blive, og det oplever vi paradoksalt nok angstprovokerende.

Salige er de, der ikke forarges på mig, siger Jesus. Men vi forarges, og vi tvivler, og vi dømmes, som Johannes gjorde det, for det er tvivl og egenrådighed, der fjerner os fra det liv, vi er bestemt til. Men Jesus svigtede ikke den spørgende Johannes, der havde gået i ørkenen og prædikeret omvendelse. Johannes havde ikke været en ligegyldig parentes. Han havde været med til at bane Herrens vej og vidnet om Jesus. Og Jesus svigter heller ikke os, han forkynder evangeliet for fattige og svage i troen. Forkynder det for os, der ikke tør give os hen i hengivelse og kærlighed, men holdes fangne i mørket.

Evangeliet er, at vi uden forbehold skal modtage livet som gave og opgave, som det altid har været meningen – ja, det er det, der er meningen. For her, hvor det sker, er livet nyt, midt i det gamle og kendte. Her blomstrer verden som en rosengård.

Amen

Ronald Risvig

Aulum-Vinding-Vind Valgmenighed

Salmer:

78, 80, 86, 426